

Asia: LVM035:00/2019

Valtioneuvoston periaatepäätös logistiikan digitalisaatiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖS LOGISTIIKAN DIGITALISAATIOSTA

TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry kiittää mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston periaatepäätöksestä logistiikan digitalisaatiosta.

TIEKE on jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan toiminut logistiikan digitalisaation ja toimintaprosessien alueella vaikuttajana, verkottajana ja vauhdittajana, niin viranomaisten kuin yritystenkin suuntaan ja haluaa jatkossakin toimia tässä roolissa logistiikan digitalisaation käytännön edistäjänä.

Periaatepäätöksessä esitettävät tavoitteet liikenteen digitalisaation edistämiseksi ovat kannatettavia ja olennaisessa roolissa logistiikan tehostamisessa sekä hiilineutraaliuteen pyrittäessä.

Datan avaamisen ja saatavuuden hyödyt nousevat tärkeään rooliin (Toimenpide 1). Digitalisaation edut voidaan hyödyntää vasta kun tarvittava data on riittävän laajalti ja avoimena saatavilla, huomioiden turvallisuuteen ja liikesalaisuuksiin liittyvät rajoitukset. Avoimesti saatavana olevasta datasta ei ole merkittävää hyötyä yrityksille, jos sen hyödyntäminen ja käyttö digitaalisissa järjestelmissä edellyttää huomattavaa muokkaustyötä vaihtelevien tietosisältöjen, rakenteiden ja esitystapojen vuoksi (ks. Toimenpide 2).

Logistiikan digitalisaatio tarjoaa mahdollisuuden toiminnan tehostumiselle ja sujuvuudelle koko toimitusketjun osalta. Siksi on tärkeää, että pystytään harmonisoimaan prosessit ja tiedon siirtyminen koko toimitusketjun sekä siihen liittyvien viranomaistoimintojen osalta. Uuden

teknologian kehittyminen ja käyttöönotto ovat tässä tärkeässä roolissa, mutta kansainvälisesti (EU, globaalisti) yhdenmukaiset toimintatavat takaavat samansuuntaisen digitalisaatiokehityksen (Toimenpide 2).

Tiedon ja osaamisen lisääminen digitalisaation hyödyistä koko toimitusketjussa on erittäin tärkeää. Useat logistiikkaketjuissa toimivista yrityksistä ovat osaavia ja kyvykkäitä käsittelemään ja hyödyntämään dataa, mutta edelleen suurella joukolla yrityksiä on puutteita datan käsittelyn ja hyödyntämisen tiedoissa ja osaamisessa. Logistiikkaketju on yhtä vahva kuin sen heikoin lenkki ja siksi osaamisen kehittämiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Tämä ei parhaalla tavalla onnistu erillisinä toimenpiteinä, vaan digitalisaatioajattelun tulee kulkea läpi kaikkien toimintojen, jolloin myös logistiikan digitalisaation omaksuminen helpottuu ja tehostuu (Toimenpide 2 ja 4).

Digitaalisen logistiikkaketjun loppupäässä reaaliaikatalouden (Verkkolaskutus, sähköiset kuitit) käyttö yhdistettynä sähköisiin rahtikirjoihin, lisää toimitusketjun tehokkuutta ja parantaa logistiikkasektorin taloudellista toimintakykyä. Myös tällä osa-alueella tiedon ja osaamisen kehittäminen on erittäin tärkeää ja kannatettavaa. TIEKE on mukana aktiivisesti edistämässä kokonaisvaltaista toimitusketjun digitalisaatiota tälläkin osa-alueella (Toimenpide 7)

Datan saatavuuden ja tehokkaan hyödyntämisen avulla voidaan parantaa kaupunkien jakeluliikenteen viimeisten metrin saavutettavuutta ja toiminnan optimointia. Turhan ajamisen välttäminen vapaata pysäköinti-, purku- ja lastauspaikkaa etsittäessä vähentää sekä ilmasto- että liikennekuormitusta erityisesti kaupunkien keskusta-alueilla. Saavutettavuutta lisäävän datan tuottamista ja käyttöä on tärkeätä edistää. Forum Virium Helsinki ja TIEKE ovat vastikään käynnistäneet hankkeen asian edistämiseksi ja ratkaisujen kehittämiseksi. (Toimenpide 15).

Yhteiset pelisäännöt logistiikan digitalisaation kehittämisessä ja hyötyjen ulosmittaamiseksi ovat erityisen tärkeitä. Tämä korostuu erityisesti multimodaalisten toimitusketjujen rajapinnoissa, joissa syntyy usein katkoksia datan siirtymisessä eteenpäin toimitus-ketjussa. Tähän voivat toki osaltaan vaikuttaa liikesalaisuudet, mutta nekin eivät estä yhdenmukaista tiedon esittämistä ja datan jatkokäsittelyä niiltä osin kuin siihen ei ole esteitä. TIEKE on pitkään toiminut logistiikan digitalisaation ja toimintaprosessien alueella edistämässä yhteisten pelisääntöjen kehittämistä (mm. EMSW-määrittelyissä ja eFTI-työssä), niin viranomaisien kuin yritystenkin suuntaan ja haluaa jatkossakin toimia tässä roolissa, logistiikan digitalisaation käytännön edistäjänä (Toimenpide 16).

Venäjä-yhteistyö tarjoaa pitemmällä tähtäimellä mahdollisuuksia Suomelle logistiikan eri sektoreilla ja roolia myös EU:n logistiikkasektorissa älyliikenteen käytävien kehittämisessä. TIEKE on ollut mukana Suomi-Venäjä-älyliikennekäytäväkonseptin kehittämistyössä. (Toimenpide 17)

Niemi-Hugaerts Hanna
TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry

Salo Jari
TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry